

PINGSTDAGEN

DOMINICA PENTECOSTES

Predikan av Åke Malander (ELBK)

Kom Helge Ande, vittne giv I mig, att Jesus är mitt liv, Och att jag intet annat vet Än Jesus till min salighet.

Pingsten brukar kallas ”hänryckningens tid”. Kanske kommer uttrycket från en dikt av gamle Esaias Tegnér, en av vårt lands stora skaldar. Och visst är det lätt att känna sig hänryckt i pingsttid, då Gud låter skapelsen stå fram i sitt fagraste flor, men för oss kristna är pingsten dock mer än bara hänryckningens tid. Vi betraktar den som den nytestamentliga kyrkans födelsefest, d.v.s. som den dag då den av Jesus utlovade Helige Ande utgjuts över henne och hon kan träda fram offentligt med sin förkunnelse. Medan Jesus ännu var kvar här på jorden sa han en gång: ”Jag är inte utsänd till andra än till de förlorade fåren av Israels hus.” Trots detta hände det sig att han vid några tillfällen tog sig an även hedningar, detta som en liten försmak av vad som skulle komma. Om detta hade ju Jesaja profeterat att ”på honom ska hedningarna hoppas”. Ja, ”*evangelium är en Guds kraft till salighet för var och en som tror, först juden och så greken*”. Där står vi nu, vid den första pingsten och vid pingsten 2017! Jesu verk är fullbordat – ”utgiven för våra överträdelsers skull, uppväckt för vår rättfärdiggörelses skull”. Men innan han skulle lämna världen och återvända till Fadern, så gav han sina apostlar uppdraget att gå ut i hela världen och predika evangelium för allt skapat och göra alla folk till lärjungar.

Tre ting kan vi då lägga märke till i samband med pingstens underbara händelse. Här träder apostlarnas predikoämbete fram, vi ser deras behov av hjälp och vi ser behovet av översättningar.

APOSTLARNAS PÅBÖRJAR SITT STORA UPPDRAG

Jesus har utvalt sina apostlar, och de ska nu föra *hans Ord* vidare ut i världen, till alla folk. Om detta säger han: ”*Den som hör er, han hör mig*”, apostlarnas ord är således Kristi ord, det ord som i deras efterföljd ska predikas intill tidens slut. I sin översteprästerliga förbön ber han inte bara för dem utan även för ”*dem som genom deras ord kommer till tro på mig*”, apostlarnas ord är Guds kraftladdade och livgivande ord, som hos människor upptänder tron på Jesus Kristus. Det uppdrag som apostlarna härmed har fått är ett uppdrag, som i åtminstone två avseenden vida överstiger deras förmåga. Inom en mansålder kommer de att ligga i graven och deras stämman har tystnat, men uppdraget ska ändå fortsätta och pågå intill tidens slut. Det ämbete Kristus kallade sina apostlar till, tog inte slut med dem, det har sin fortsättning i den kristna församlingens predikoämbete. Så när Guds kyrka och församling träder in i och träder fram som det nya förbundet, då gör hon det genom att hon predikar budskapet om den korsfäste Frälsaren, hon har satt sitt predikoämbete i funktion.

APOSTLARNAS HAR INGEN EGEN KRAFT OCH FÖRMÅGA TILL SITT ÄMBETE

Apostlarna, dessa tolv på samma gång både övermodiga och ängsliga lärjungar, dessa som ännu den sista kvällen, skärtorsdagskvällen, kunde tvista om vem som var den störste och främste av dem, hur skulle de kunna vara i stånd att ta sig an och gå ut i den väldiga uppgift som missionsbefallningen innefattar, till detta hade de knappast någon egen förmåga. Men de utlovas att ”*bli beklädda med kraft från höjden*”, och omedelbart före himmelfärden försäkrar Herren Jesus dem: ”*Men när den Helige Ande kommer över er, ska ni få kraft att bli mina vittnen ...*”, och ”*få dagar här efter ska ni bli döpta i den Helige Ande.*”

Pingsten, Apg. 2, pingstundret, är således uppfyllelsen av Jesu löfte. Apostlarna blir uppfyllda av den Helige Ande, de blir beklädda med kraft från höjden. Detta underbara som skedde berör dock inte bara apostlarna. Det apostoliska ämbetet, predikoämbetet, är inte något för sig vid sidan av eller över församlingen, det är en del av och en tjänarfunktion mitt i församlingen, och det ska finnas i varje församling. Anden är utgjuten över kristenheten som sådan. Och fr.o.m. den här dagen är den Helige Ande verksam i Kyrkan, bland Jesu lärjungar. Det finns de som ber om en ny pingst. Det är en både onödig och meningslös bön. Den är onödig, för vi behöver ingen ny pingst; löftet är uppfyllt, Anden är

utgjuten. Den är meningslös därför att Pingsten är ett fullbordat skeende i frälsningshistorien, och med den börjar den yttersta tiden. Alltsedan dess har gällt, och gäller allttjämt, för varje kristen: Vaka och be, för du vet inte dagen eller stunden när Herren kommer.

ORDET OM DEN KORSFÄSTE FRÄLSAREN SKA PREDIKAS PÅ ALLA SPRÅK

Att apostlarna nu började predika om Guds väldiga gärningar är *en* sak, men här var ju människor från allehanda städer i hela romarriket församlade, och många av dem talade andra språk. Det behövdes alltså översättningar, och därtill till ett flertal olika språk. Här löste den Helige Ande detta genom ett språkunder. Apostlarna talade, predikade på främmande språk, ”*allteftersom Anden ingav dem att tala*”. Människorna fick höra Guds Ord förkunnas på sitt eget tungomål. Pingstagens språkunder synes ha varit en engångsföreteelse; det finns inget i Nya testamentet som säger att detta skulle ha upprepats. Vi läser i Apg 14 att när man i Lystra talade på lykaoniska så förstod inte Paulus och Barnabas vad folket ropade. Guds folk har alltså inte något löfte om att pingstagens språkunder ska upprepas, men Ordet ska likväl ut till alla folk. Därför har kyrkan ett krav på sig att efter bästa förmåga ombesörja att människorna får höra Guds Ord på sina egna språk. Översättandets mödosamma arbete får inte åsidosättas, det är en ständigt pågående uppgift. Ordet ska förkunnas, och det måste förkunnas på ett språk som åhörarna talar och förstår. Pingsten kan därför sägas vara såväl predikoämbetets högtid som bibelöversättningarnas högtid. Dessa två är egentligen bara två sidor av samma mynt. Deras uppgift är att levandegöra *talet om korset* för att föra människor till tro och salighet. Det måste finnas Guds Ord på rätt språk, och det måste finnas någon som föreläser och predikar det – på rätt språk, vilket inte bara betyder på det nationella språket utan även med ett enkelt och naturligt språkbruk. Och Gud vare tack, språkunderet har upprepats! Vi må vara från Sverige, Norge, Danmark, Finland eller från Amerika, alla har vi Guds Ord på vårt eget språk – den här gången inte genom Andens direkta ingivelse utan genom lärda vedermoder.

KRISTI KYRKA ÄGER DEN HELIGE ANDES ORD

Judas, inte Iskariot, frågade: ”*Herre, hur kommer det sig att du vill uppenbara dig för oss och inte för världen?*” För lärjungarna, och inte för världen! Guds kyrka och församling har alltså en uppenbarelse, en insikt och en visdom som världen inte har. Hur detta hänger ihop framgår av Jesu svar: ”*Om någon älskar mig, håller han fast vid mitt ord.*” Och ordet ”hålla” har här just betydelsen hålla fast vid, behålla, bevara, inte i första hand hålla och uppfylla Lagens bud. Mose har angett det rätta förhållningssättet, när han säger: ”*Det är inte ett tomt ord som inte angår er, utan det gäller era lin.*” Därför tar Kyrkan emot Ordet som det eviga livets ord, medan världen förkastar det som ett tomt ord bland många andra, och därmed går man miste om den gudomliga visheten och går vilse i sin egen förmenta klokskap.

Jesu lärjungar som tar emot och tar vara på och lever av hans Ord, det andefyllda Ordet får genom detta Ord ta emot vad Jesus lämnar efter sig åt sin församling, frid och inte vilken frid som helst, inte bara en ljuvlig känsla av frid som även världen ibland kan ge, utan Guds Frid, som ingen av oss kan begripa för den övergår allt förstånd. Men genom Jesu Frid åtnjuter vi fred mellan den helige Guden och oss syndare, en fred som är instiftad genom Jesu blod som renar från alla synder. ”*Om vårt hjärta fördömer oss så är Gud större än vårt hjärta och vet allt.*” När syndabördan trycker oss, vem ska vi lyssna till, vårt hjärta som är ett falskt och illfundigt ting, eller Gud som vet allt? Denna världens furste kommer, säger Jesus, och han lämnar ingen troende oanfäktad. I Jesus finns inget som hör honom till, men i oss finns det tyvärr mycket som hör honom till. Därför anklagar han dag och natt oss kristna inför Gud, och han har mycket att komma med; det råder inte direkt någon brist på synder att anklaga oss för. Men var vid gott mod mina vänner! Vi gläds att Jesus har gått till Fadern och nu sitter på Guds högra sida – som vår broder och förespråkare. Gud lyssnar inte till djävulen, han lyssnar till sin älskade Son, som har fullkomligt försonat och gottgjort för alla våra synder och överträdelser och tillkortakommanden.

Så är Pingstens stora gåva till oss att även vi, som inte är av Abraham utan av hednisk härstamning, har fått den Helige Andes gåva, det Eviga Livets Ord. Och trots att vi måste vandra genom denna världens tåredal, så försäkrar oss Ordet att vi får framleva våra dagar i Guds Frid, på vandring mot den fullkomliga himmelska friden och glädjen inför Guds och Lammets tron. Eja, vore vi där! Amen!

Helige Ande, kom ned ifrån höjden, Du som med Fadern och Sonen är Gud! Kom och förena oss alla i fröjden, Kom att bereda åt Jesus hans brud! Kalla, församla och honom förklara, Bygga Guds kyrka, upplysa hans folk, Det är din gärning, låt oss den erfara, Kom, den gudomliga kärlekens tolk!